

העלון השבועי שלך

האורח שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה

info@ohrshalom.net הד"נ חברון – 19:26 מוצש"ק חברון – 20:30 <http://www.ohrshalom.net>

הזמנים הם לפי שיעון קיץ

נר ה' נשמת אדם העלון לעילוי נשמת

אברמוב ארי בן חיים
אופנהיים מרים בת יעקב
גורקלן מיכאל בן נפתלי
גלברט פאולה בת ברוך
גנזל יעקב בן משה
פנחס בן ראובן
יאיר רחל בת גבריאל
ינקו חיים בן אברהם
יעבץ פרידה בת ישעיה
יששכר משה בן יהודה
מאירסדורף בני בן חיים
מלכי יעקב בן יצחק
ספייניק מיכאל בן חיים
פרין מרדכי בן סלומון
קופילנקי פולינה בת דוד
קנוביץ מירה בת יעקב
קרייז פרידה בת ישראל
רחימוב שמעון בן יצחק
שכנר הילדה בת יחזקאל

ת.נ.צ.ב.ה.

יש חדש

השיעור השבועי בפרשת
השבוע מתקיים בכל יום
חמישי בבית חב"ד בניני
400 בשעה 20:30 –
הציבור מוזמן

שיעור חדש

זוגיות ומשפחה בכל יום שני
בשעה 20:30
בבית חב"ד בניני 400

תרומות והקדשת העלון
לעילוי נשמה

ניתן לשלוח לבית המדרש
אור שלום ת.ד. 88 קרית
ארבע מיקוד 90100
חשבון בנק הדואר מספר
20033243

אמר האדמו"ר בשם אביו רח"י זיע"א, מילת "וישמחו" חסר יו"ד ואמר המדרש, זרק"ו לאוי"ר ועמ"ד, כלומר שהיה עומד למעלה ב"נס" ולא הניחו על איזה דבר אלא בנס היה עומד.

והנה מילת "וישמחו" אותיות משה, ונשארו שני ווי"ן יו"ד, מספר כ"ב הרומזים על כ"ב אותיות של התורה, והנס נעשה ע"י כוח התורה שהכל נכנע למי שמקיים את התורה בשלמות.

ולכן חסר כאן יו"ד, שמרמז לשמותיו של הקב"ה שהם נכללים באות יו"ד שמו של הקב"ה, כי מרמזו כאן שלא עשה משה את כל הניסים והנפלאות על ידי שימוש בשמות הקודש, אלא על ידי כוח התורה וגודל בטחונו ואמונתו בה', בחוזק קיום תורה ומצוות.

ורמז לכך מצינו בדברי דוד המע"ה, "ויבטחו בך יודעי שמך" אפילו מי שהם "יודעי שמך" שיודעים להשתמש בשמות הקודש וראויים להשתמש בהם, אינם עושים ניסים על ידי שמות רק בדרך בטחון בה', הוא שאמר דוד מלך ישראל, ויבטחו "בך" דווקא בשם יודעי שמך, אפילו שהם יודעים על ידי שמות הקודש לעשות ניסים ונפלאות אינם עושים כך, רק הכל על ידי בטחון וכוח התורה והתפלה.

על כן שפיר מה שנאמר "וישמחו" אותיות מש"ה עם כ"ב אתון דאורייתא, שעשה הכל על ידי כוח התורה, ולזה מרמז חסר יו"ד, שלא השתמש בשמות הקודש שהם שמותיו של הקב"ה ונכללים באות יו"ד, שעל ידי כוח התורה זרקו למעלה "בנס" ולא סמך על שום דבר.

ומכאן, מודעה רבה לאורייתא לאותם אלו שמחשבים בדעתם כי בהיותם יודעים את שמותיו יתברך שיהיו נמנעים בכל מניעה שהיא מלהשתמש בשמותיו יתברך בכדי לשדד מערכות אלהות נשמות וחיות מציאות הבריאה בכוח השבעות, והזכרת שמות הקודש לנצרך להם, ובודאי שאסור לעשות כן בעניינים רוחניים, ועל אחת כמה וכמה בגשמי, שזה נגד דעת התורה וכפי שהזהיר מוהר"ו שמהו שחרב בית המקדש ואין לנו אפר פרה אדומה לטהרנו מטומאתנו אין לנו רשות לעשות כן.

ומי גדול לנו ממשה רבנו זיע"א שיהיה מי שירים ראשו ויהין לומר "לא בדידי הוא", ואעשה כפי אשר דעתי אומרת לי, על כן כשיבואו אצלו לבקשו שיתפלל על צרת מי מישראל, ישפוך שיחו לפני השי"ת ויכוון בשמות הקודש בהרהור בלבד בעת התפלה, ובל יהין לעשות מעשה שמה יבולע לו בזה ובבא.

מדוע נאמר "חוקת התורה" - פרשתנו פותחת בענין ציווי מצוות אפר הפרה בלשון "זאת חוקת התורה" וגו', וצריך להבין למה נכתב בשם כללי "חוקת התורה" היה לו לומר חוקת הטומאה או חוקת הטהרה. וכמו שנאמר "זאת חוקת הפסח" ומהו הלשון "חוקת התורה". שמשמע שהחוקה קשורה לכל התורה.

מבואר באור החיים הק' על פי מה שנפסק ברמב"ם (פ"א ה' ט"מ) שגוי אינו נעשה טמא מת. והטעם בזה כיוון שנתבדלו כלל ישראל מהגויים על ידי קבלת התורה לכן מקבלים טומאה. כיוון שבזה שקבלו את התורה הקליפות הטמאות רוצות להתדבק בהם.

ובדרך משל לשני כלים אחת מלאה דבש, ואחת מלאה זבל שאם מוציאים אותם החוצה, אותה שמלאה דבש מתקבצים אליה כל הזכובים והרמשים, ואותה שמלאה זבל הגם שיכנסו קצת רמשים לשם לא ישוה לכמות שנכנסו לדבש.

כך אדם מישראל שמת כיון שמלא קדושה, בצאת הנפש יתקבצו שם הקליפות ולכן מטמא באוהל. ולכן נכתב הלשון "זאת חוקת התורה" שחוקה זו שיהיה שייך טומאה וטהרה זהו רק על ידי קבלת התורה.

וה"מאור ושמש" מבאר כי פרה אדומה זה הרי חוקה בלי טעם, שאינו מובן איך מטמא טהורים ומטהר טמאים. ודבר שיצא מן הכלל מלמד על כל הכלל, שבא ללמד שגם שאר מצוות הם חוקים בלי טעם, אפילו אותן שיש בהם טעם מכל מקום אי אפשר להבין את פלאי סודותיה. וכמו שמצינו בשלמה המלך, שהרי נצטוו המלכים לא להרבות נשים פן יסירו לבבו מאחרי ה', ואמר אני ארבה ולא אסור, ולבסוף נכשל בזה. רואים שאף שהטעם נראה גלוי מכל מקום אי אפשר להבין סודותיה.

וזוהו הפירוש "זאת" - דהיינו דבר הנגלה שאפשר להצביע עליו לומר "זאת" כלומר שמבינים את הטעם שבו. מכל מקום זהו "חוקת" בלי טעם. וכמו בפרה כן הוא בכל "התורה".

מאוצר הברכה

"אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה"

כשיהיה הברור הטוב, שהרשעים יעשו תשובה ויתקנו ניצוץ הקדוש שלהם, אז אלו רשעים והעם יהיו נכללים אז בכלל כל ישראל הקדושים, וכולם ביחד "ישיר אז ישראל" כולם את השירה הזאת שהוא מלכות "עלו באר" שהוא השכינה הקדושה עם ניצוצין הקדושים שלה, "ענו" בודאי "לה" ויקבל הקב"ה להם בתשובתם של כל הניצוצין נשמות שילקטו השכינה הקדושה מעמקי הקליפות. [בן ביתי דף כ"ב]

מאורות היכל הברכה

"ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס"

וישמהו חסר יוד אחר השין, לומר לך לא ששם אותו על שום דבר אלא זרקו לאויר ועמד, כדברי חז"ל "ששם שימה בעלמא והוא זריקה".

וכן "הנשוק" מלא וא"ו, כדברי חז"ל לא נשך נחש בלבד אלא לרבות כל הנשוק פתן עקרב חיה כלב, ומי שהיה לו שום נשיכה מימיו נתרפא, ועד סוף כל הדורות כל הנשוק ומשעבד לבו למקום באור נחש דקדושה נתרפא. [ה"ה קמ"ד]

החידה השבועית

- א. מהיכן למדים שמיתת צדיקים מכפרת?
- ב. מדוע עשה משה את הנחש מנחושת?
- ג. מי אמר למשה לעשות את ה"נחש" מנחושת?
- ד. "על כן יאמרו המושלים" למי הכוונה "מושלים"?

לא היה אמנם אדם בעולם, אפילו החכם מכל האדם, שעלה בידו לעמוד על סודה של ה"פרה אדומה" שמטהרת טמאים ומטמאה טהורים, אולם יכולים אנו לראות בחיים שלנו, את המושג שרואים בפרה אדומה "מטהר טמאים ומטמא טהורים". חיים של אדם מיישראל, שהם משקפים לנו כראי את התמונה הבלתי מובנת של "לטהר טמאים ולטמא טהורים".

הנה יוצא לו אדם לבקש את פרנסתו בחיים. הוא עוזב את ד' אמותיו של בית אבא ובית חינוכו, בא אל שוק החיים השוקק, ומתערב במציאות הומה ומהממת למצוא את דרכו בה לקיומו וקיום אנשי ביתו. כאן הוא נופל אל תוך עולם של רמיה ואונאה, גול, דברי ריבות וליצנות, בכל אשר יפנה מזדקרות אל מול פניו כל מיני העויות של הוללות ושחצנות והוא נתקל בכל מיני תופעות לא טהורות שמבלבלות ומעכרות את הנפש.

מציאות זאת בעל כרחך שתביא את האדם או לידי ירידה או לידי עליה. אם חזק הוא ברוחו ואינו מאבד את חושיו לכל מראה עיניו אשר יראה ולכל משמע אזניו אשר ישמע, יודע הוא היטב שכל המציאות הסובבת אותו אינה אלא כור היתוך של נסיונות חמורים ומרים לזככו ולצרפו בהם, כי לכך נברא, ולכך הוכן מראשית היוולדו, לעמוד בנסיונות החיים המפתים המרימים את גליהם עליו להציפו ולשטפו עמהם. ואם עומד בהם, אזי כל הגלים העולים עליו אכן מרימים ומעלים אותו אל שמי טוהר. ונמצאת הטומאה הזאת שבמציאות מטהרת אותו ומקדשתו להשיג את מטרת חייו עלי אדמות. אולם אם חלש אדם ברוחו והוא מאבד את עשתונותיו לכל מראה עיניו ושמיעת אזניו במציאות הלא טהורה שהוא דש בתורה, גלי הנסיונות שוטפים אותו גוררים אותו עמהם עד לאבדון חלילה.

החיים כולם אינם אלא נסיונות, שמורידים את האדם ומאבדים את עולמו או שמעלים אותו ומזככים ומקדשים אותו. הטהור בדרגה העליונה ביותר עלול להיות טמא ח"ו על ידיהם, אם לא יעמוד בהם ויכשל ויפול, ולעומת כן, טמא יכול להיות טהור על ידיהם, אם יעמוד בהם אפילו פעם אחת. בספרי יראים מדובר על "תשובת המשקל", שהיא הדרגה העליונה של תשובה והיינו, שהחוטא ששקע בעבירה ושב ממנה עד כדי כך שכשהיא חוזרת ומזדמנת לפניו באותם התנאים המפתים שהכשילוהו מקודם הוא עומד בנסיון ואינו נכשל יותר. זוהי התשובה האמיתית. ידועים מעשים מחז"ל ומספרים על רשעים שעמדו פעם בנסיון ודבר זה העלה אותם על דרך התשובה האמיתית, והיו בבחינת "לטהר טמאים".

מעשה רבותינו מקאמארא

מהרי"א אייכנשטיין מכפר סאפרין צוק"ל

ביום ראשון בבוקר כשעמדה הרבנית ולשה בצק לאפות פת, נכנס אורח עני לביתם, וישב על יד השולחן. הרבנית הצטערה שאין בביתה במה לסעוד את ליבו, כי אזל היי"ש וגם פת לחם וכוס חלב אין, לכן עמדה והתנצלה לפניו ותספר לו את כל אשר עבר עליהם ביום השבת, שרבנו פדה שתי ילדות יהודיות מידי אציל פולני בעבור חוב אביהם, ושילם לו כמה מאות זהובים, ונותרו הם בלא כל.

על כן ביקשה ממנו שימתין מעט ותקם ותלך אל שכונתיה ותביא לחם וחמאה, וערכה לפניו שולחן ויאכל וישת ויסעד את ליבו. כשגמר אותו עני את סעודתו בירך על מזונו ואמר אליהם: הנני הולך לדרכי ואני רוצה להניח ברכה אל תוך ביתכם, ובכך הגידו לי במה אברך אתכם, אם בעושר וכבוד לאורך ימים, או בבנים לתמידי חכמים צדיקים ויראי ה'.

רבנו והרבנית ענו: זאת הברכה אשר תברך אותנו, שנוכה לבנים ובני בנים לומדי תורה ויראי ה'. אמר להם האורח, אף אני אומר כן, ובכן יהי"ר מלפני אבינו שבשמים שתזכו להוליד בנים ת"ח יראי ה', שיהיו למאורות בישראל, גמר את ברכתו, נשק את המזוזה והלך לו.

ומברכתו של האורח הפלאי הזה, אשר רבים מזקני החסידים אמרו שהיה זה אליהו הנביא זכור לטוב, נולד בזמן קרוב רבנו מוה"ר אלכסנדר ושאר אחיו הקדושים הנודעים בעולם בשם "במסלה"

הלא הם, הרה"ק ר' צבי הירש מזידיטשוב, הרה"ק ר' משה מסאמבור, הרה"ק ר' ישכר בעריש, הרה"ק ר' אלכסנדר מקאמאנא, הרה"ק ר' ליפא מסאמבור, חמשה חומשי תורה שאור תורתם הולך ומאיר בישראל זיע"א.

מי ששומר פיו ולשונו זוכה להתלבש ברוח הקודש וידבר העם באלוקים ובמשה וגו': פרשה זו נתבאר במקום אחר, עם אלו הכתובים של מי מריבה של משה ואהרן.

ר' יצחק פתח "ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות" וגו'. מגלת אסתר נאמרה ברוח הקודש, וע"כ כתובה בין הכתובים. ויהי ביום השלישי - שנחלש כח הגוף מחמת התענית, ועמדה ברוח בלא גוף, אז ותלבש אסתר מלכות. מהו מלכות, אם תאמר בלבושי יקר וארגמן, אלו אינן נקראים כן בשם מלכות, אלא ותלבש אסתר מלכות, פירושו, שנתלבשה במלכות העליונה הקדושה, ודאי שלבשה רוח הקודש, כי המלכות נקראת רוח הקודש.

מאי טעמא זכתה וכו': מהו הטעם שזכתה למקום זה, דהיינו למלכות, הוא משום ששמרה פיה שלא להגיד כלום. ז"ש "אין אסתר מגדת מולדתה". ולמדנו כל מי ששומר פיו ולשונו, זוכה להתלבש ברוח הקודש. וכל מי שמטה פיו לדבר רע, הרי ודאי. שדבר ההוא הרע עליו. [כלומר, אם מדבר לשון הרע כנחש הקדמוני הרי אותו הנחש שולט עליו. וע"כ ישראל שדברו באלוקים ומשה, שלח עליהם נחשים השרפים]. ואם לא, הרי נגעים או צרעת שורפת כנחש, בא עליו. וכבר העמדנו.

וידבר העם באלוקים ובמשה: שאמרו דבר רע על הקב"ה, וכתרגומו, שעל "וידבר" וגו', מתרגם "ואתרעם" וכו' ועם משה נצו, "למה העליתנו", עשו כל פנים שוים, שהשוו את אלקים ומשה, לומר להם למה העליתנו. משום זה נשלח עליהם נחשים השרפים אותם כאש, ונכנס האש למעיהם, ונפלו מתים. כש"א, "וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים".

ר' חייא אמר וכו': רח"א נחשים היו באים ופיותיהם היו מלחשים, ונושכים ומתים. מהו מלחשים, הוא כש"א, "אם ישוך הנחש בלא לחש". אש היתה לוהטת בפיותיהם, ונשכו, ושלחו את האש בהם, ונשרפו מעיהם ומתים. והרי דברים אלו נתבארו במקום אחר.

בוא וראה, כשאדם חוטא במקום הדין, דהיינו שממשיך דינים למטה, הוא כאלו חטא במקום הדין העליון, [במלכות], כל שכן כאן שחטאו בכל, באלוקים ובמשה. ומה הטעם שבא עליהם נחש, הוא משום שהם נחשו ואמרו, אם לא יבא עלינו דין אין לנו לעסוק בתורה, ואם יבא עלינו דין נעסוק בתורה. ומבמות הגיא אוקמה וכו': "ומבמות הגיא" העמידוהו, אבל בוא וראה, כשאדם נתדבק בתורה ויושב ברום העולם, כנ"ל, הוא צריך להשפיל עצמו. כדי שהיצר הרע, שהוא הקטיגור המקטר עליו, לא ישלט בו, להסירו מן הדרך. וע"כ ומבמות הגיא אשר בשדה מואב - מחמת ההתעלות הגדולה הוא צריך לעשות עצמו שפל כגיא, כדי שיפרד ממנו אותו שיושב בשדה מואב, ודאי, הוא היצר הרע שנקרא לוט, ושוכן במואב, משום שדבקו הראשונה, להוציא פירות של מעשים רעים בעולם, היתה במואב. כמש"א, "ותלד הבכירה בו ותקרא שמו מואב".

מאורות הסיפור החסידי - למה כדאי לחיות

"והשקית את העדה ואת בעירם"

אור-החיים שואל בפסוק זה, הכיצד הותרה העדה לשתות לפני הבהמות, והלא נאמר "ונתתי עשב בשדך לבהמתך" ורק אח"כ "ואכלת ושבעת"?

לביתנו של בעל "דברי חיים" התפרץ אחד הסוחרים, כשהוא טוען כנגד בן הקהילה אשר פתח חנות למיני סדקית בסמוך לחנותו, שבה נמכרים אותם מוצרים, והוא יורד לפרנסתו; "יצווה כבודו על שכני זה שיסגור מיד את חנותו, ואל יפגע במחייתי."

הסוחר-התובע טען שהוא בירר את הדברים, וזוהי אף שורת הדין; מי שפותח חנות בצורה שכזו, נחשב כיורד לאומנות חבירו, ועליו לסגור את העסק שפתח! "ייתכן ששורת הדין עמד" - נתהרהר הרב - "אך יש שורת הדין, ויש לפנינו משורת הדין. האם שקלת בדעתך לוותר לו?"

"לא! קטע הסוחר את הרב. "מה פתאום לוותר? נניח אפילו שיש לשנינו אפשרויות כלכליות טובות בעסק הזה, המספיקות לשנינו, סוף סוף - אני הוא הצודק בויכוח, ואין שום סיבה שאוותר על זכויותי החוקיות." הרב נעץ את עיניו במפת השולחן, חשב דקות ארוכות, שב ופנה לתובע: "שב לרגע, ברצוני לברר אתך עניין מסוים."

"הראית פעם סוס מגיע לשתות מים מן הנהר?" שאל הרב את הסוחר. "האם שמת לב שקודם לשתיתו הסוס מכניס את רגלו לנהר ומעביר את מימיו? שמא יודע אתה מדוע הוא עושה כך?"

לא מצא הסוחר כל קשר בין תביעתו הנחרצת לבין מנהגי הסוס. בעוד הוא חוכך בדעתו שמא לא הגיע אל הרב בשעה הנכונה, השיב הרב על שאלת עצמו: "כשמגיע הסוס לנהר, רואה הוא את בבואתו שלו נשקפת מהמים. סבור הוא שמולו עומד סוס אחר הרוצה לגזול את מימיו, ועל כן מעביר הוא את המים ברגליו. כשנדמה לו שהלך לו הסוס האחר, רק אז שותה הוא את המים באין מפריע."

הפסיק הרב מדיבורו, נשף קלות במקטרתו, והמשיך: "כך נוהגות רק בהמות. כדי שתזכה העדה כולה לשתות מים זכים שנבעו מהסלע - הותר להם להקדים את שתייתם לשתית בעירם. אבל בני אדם היודעים שיש בנהר די מים לכל, אין צורך שיפגעו בהנאת השתייה של עצמם, ולו רק כדי לקפח את זולתם."